

gevir okkum menniskjuni, sum eru uppi i og skapa söguna.

Latið ger hann eisini av sjálvur at koma við sínum metingum og dómum. Men har hann kemur er stíkur og orðalag sannfært og einki avgjört. Tíkið kann verða til tað, ið bókin hevur um kirkjusöguna og sjó-sálmarnar, sum er eitt so hugtakandi kapítul í Føroya fólks sögu. Hetta er ein frálíka góð lýsing. Sterk, hjartalig og livandi og sýnir ein mann við hugsun og andligum sjónarringi.

Slik bygðasögu sum henda er tilfarið gott til Føroyasöguna, sum okkum leingist eftir.

Lønstríðið.

Enn eru ikki samráðingarnar millum arbeidarar og arbeidsgevarar tiknar upp aftur — og nú er tíðin stutt eftir, til arbeidsstøðgur verður, um semja ikki fæst í lag. Tað tykist, sum partarnir halda tað vera veikleikatekin at bjóða til nýggjar samráðingar.

Vit halda okkum tó vita, at ikki verður arbeidsstøðgur, fyrr enn seming er roynd av nýggjum — og tað vildi eisini verið lógið.

Ein arbeidsstøðgur vil kosta landinum nógvan pening, tað eru allir greiðir yvir. Men arbeidararnir halda tað ikki bera til longur, at teir altíð skulu verða við sviðið soðið, meðan hin parturin enn sum áður skal hava tey serrættindi at súpa róman.

Nógvar royndir hava verið gjórdar, og verða tað stóðugt, til at spjæða arbeidarafylkingina; men hesa ferð man slik roynd miseydnast; ti ongatíð áður hava føroyskir arbeidarar staðið so væl saman í eini fylking um krøv sín sum hesa ferð. Mangur maður man fara at ásanna, at bit var í tí svørði, harra Th. Petersen og ands- og starvsfelagar hansara lögdu arbeidarunum í hendi — um hann verður noyddur til at nýta tað. Tað kann ikki sigast nóg nógvar ferðir: Latíð ikki tær spjæðandi krefturnar, ið oftast hava sín upprun í røð mótsstöðumannanna, koma so mikið fram, at arbeidarafylkingin kann víkast av teimum. Tað er av størsta týðningi at arbeidarafjöldin stendur sum ein heild.

Og fyri teir menn, ið arbeidararnir hava sett á odda og lagt ábyrgdina á, er einki so týðandi sum at kenna seg stuðlaðar av eini sameindari arbeidarafylking, tá samráðingar fara fram, og kanska ikki minst um Th. Petersens svørð skal havast á lofti.

Ein fóst, málvis arbeidarafylking ber sigurin heim, antin tað so verður gjøgnum samráðingar ella í stríð.

HENRY A. WALLACE,

hin kendi amerikanski politikkarin, vinur Roosevelts, sigur, at hevði Roosevelt livað í dag, hevði land hansara ikki farið inn á ta leiðina, sum nú verður hildin í verðaldarpolitikkinum.

Henry A. Wallace hevur vitjað Europa, og í Arbeidarafelagnum í Oslo helt hann røðu, sum varð lurtad eftir við miklum athuga.

Hann vendi sær fyrst móti Winston Churchill, sum hevði kallað hann ein kommunist í loynd. Hann var eingin kommunistur, segði hann, heldur ikki socialistur, bara ein framburðshugaður borgari í Sambandsstatunum. Eg kann harmast um, at Winston Churchill, Bretlands stóri leiðari undir krignum, hevur ikki nýtt síni ríku evnir at berjast fyri friðinum. Eg vil her seta fram, at hann vágur sær ikki at siga, at hann meinar, at kríggj slepst ikki frá, og friðurin kann ikki varðveitast. Eg sjálvur vil meina, at tað er gjørligt at liva í friði í einari verð, sum hon er í dag, í einari verð har tað kommunistiska sovjetsystemið, tað socialdemokratiska systemið í Vestur-Europa, og tað kapitalistiska demokratið í Sambandsstatunum kunna byggja líð um líð og geva hvørjum øðrum virðismikil hugskot.

Friðurin, segði hann, má verða vunnin gjøgnum dagligt stríð av hvørjum einstakum av okkum. Hann trúði ikki uppá nakað brátt komandi kríggj. Men hitt andaliga kríggj sum fært varð, var skaðiligt. Tað eittraði livið fólkana millum. Hann setti fram harðar atfinningar móti bløðunum í Amerika, sum ikki góvu lesarunum greið tíðindi. Um hesi bløð ikki lótu frá sær beinanvegin lygnir, so tóku tey tað, ið hóskiði teimum og góvu tí ásynilgar yvirskriftir. Tað gjörði menniskjuni dömmandi og stultskygd. Tað hevði fært til býttan ótta. Men hóast hetta so var tað amerikanska fólkið meira skililigt, enn bløð tess góvu tí sýnið av.

Hann rósti víðurskiftunum í Ruslandi, har hann hevði verið og var persónliga hugagóður viðvikjandisamarbeiði við Stalin. Roosevelt hevði tær bestu royndir frá sílikum samarbeiði. »Hevði hann livað í dag, var land mitt ikki farið á ta leiðina, sum nú verður hildin í verðaldarpolitikkinum, við øllum tess óhugnaligu framtíðarmyndunum«.

So sum stóðan var, helt hann ikki, at álitandi samarbeiði fekkst í lag, fyrr enn Sambandsstatirnir góvu hjálp til uppbyggjan Sovjet-Samveldisins. Eg havi merkt, at land mitt hevur

lyndi til at seta makt aftan fyri orðini. Tí helt eg røðuna, sum bar við sær, at eg fór úr stjórnini. Nakar kríggsvandi er ikki í lötuni; men tað er ikki heilt vandaleyst, at patriotiskir admiralar senda amerikansk kríggsskip goodwill-ferðir til fremmand farvøtn.

Tær sameindu tjóðirnar eru einasta bjarging, og eftir minari áskoðan er S. T. betri skipan enn Fólkasambandið var.

Vit mugu vera uppá vakt fyri teimum kreftum, sum vilja noyða okkum inn á básar og spjæða fólkin, segði Wallace at endanum. Tá ið eg fari heim aftur, fari eg runt at hitta landsmenn minar. Eg kenni farmararnar og arbeidararnar, og eg veit, at undir Roosevelts býr í fólkinum. Eg skal tosa við tey, sum eg tosi til tykkara, sum borgarar í somu verð og við somu skyldu. Uppgávan hjá okkum øllum er at fara undir tað verk, sum Trygve Lie stendur á odda fyri sum umboðsmaður fyri Teim Sameindu Tjóðunum og fáa vøkstur á eina friðarrørslu, sum evnar at forða høgrumonnunum og hinum »spekulerandi kreftunum«.

Christmas Møller fráfarin sum formaður fyri hin konservativa ríkisdagsflokkin.

Hin danski politikkarin, formaður fyri konservativa flokkin í Danmark, Christmas Møller, ið eisini er kendur av radio-røðu sínum frá London undir krignum, og sum hevur vitjað Føroyar tvær ferðir, er fráfarin sum formaður fyri flokksins ríkisdagsflokk, og tosar hann eisini at víkja úr sessinum sum folkatingsmaður. Í hansara stað er komin aftur Ole Björn Kraft, folkatingsmaður.

Teir konservativu í Danmark hava nú leingi havt ringt álit til hansara. Tey halda, at hann er ov lítill konservativur, og nú til Landstingsvalgið meinar hann, at tað er hann, ið hevur gjørt, at flokkurin hevur havt slíkt afturstig. Tey konservativu hava litit meira uppá Knud Kristensen enn Christmas Møller. Hann sigur sjálvur, at hann hevði hugsað Danmark øðrvísi enn tað var, tá ið hann aftan á kríggj kom úr Onglandi.

Hann livdi og andaði í tí veldiga, sum farið var um Europa og leit á, at kríggssins bróðurskapur skuldi vinna friðin. Og fyrst væntaði hann bróður-

skap og samhug í sínum egna landi. Hann helt, at har skuldi vera meira felagskensla enn partapolitikkur.

Christmas Møller vildi royna at umskapa hin konservativa flokkin til ein meira modernan flokk, ið skilti tær socialu rørsurnar, sum uppi eru í tíðini.

Ivaleyst var hann hugsjónarmaður og ikki trongskygdur. Danskur politikkarur man ikki vera vorðin ríkarí av, at hesin maðurin fer úr honum.

Statsministari Atlee setir harðliga at Churchill.

Atlee segði, at nógvar av teimum trupulleikum, sum nú Ongland hevði at dragast við, vóru orsakaðar av teimum skeivleikum, Churchill hevði gjørt sum figgjarmálaráðharri.

— Hann er hin ringasti figgjarmálaráðharri, Ongland hevur havt hesa öldina, segði Atlee. Tað var hann, sum flutti okkum aftur til gullmyntina, og harvið til ta kreppu í kolaidnaðinum, sum sviður at okkum í dag. Hann gjörði fólkinum stóran skaða, tó at hann uttan íva syndaði bert av ókunnleika.

Atlee gav so eina óhugnaliga mynd av standinum, sum verið hevði, um hin privata spekulatióin hevði fingið leysar teymar eins og aftaná seinasta bardaga. Arbeidarastjórnin hevði við sínum politikki bjargað landinum frá inflátið og móti einum órættvisum býti av neyðsynjarvörnum og móti teimum drepandi fakligu ósemjunum, sum komu aftan á síðsta kríggj. Atlee lýsti eftir positivum nppskotum frá tí konservativa flokkinum og leiðara tess í staðin fyri ta tómu, negativu, atfinning, teir nú mala um.

— Churchill sigur, at vit tveita Indien frá okkum. Við hesum ansar hann ikki teimum frælsisrørslum, sum vaknar eru í Asiu hesi síðstu 50 árin, og hann svikur soleiðis tey demokratisku mál, vit stríddust fyri í bardaganum.

Og hvussu kann maður, sum undir krignum lovprisadi amerikansku lán- og leigulógini, nú siga, at vit liva av almisum frá Amerika. Eingin kundi hugsa, at Churchill fekk seg at siga so vordrið. Ein má halda seg burturi frá Churchills glepsan og ljótu áløpum, sum hava rót sína í ókunnleika og trongskygni. Tað er min uppfatan, segði Atlee, at hetta land í teimum stóru trupulleikum, tíðin eftir kríggj færdi við sær, hevur sýnt eitt ófært fyridómi upp á ágrytni og eins góð eyðkenni, sum tey ið komu til sjóndar undir krignum.